

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINĖ KULTŪROS PAVELDO KOMISIJA

VALSTYBINĖS KULTŪROS PAVELDO KOMISIJOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2014 m. sausio 31 d. Nr. V17-1(6.1.)
Vilnius

Posėdis vyko nuo 9.00 val. iki 13.00 val.

Posėdžio pirmininkė – Valstybinės kultūros paveldo komisijos (toliau – Komisija) pirmininkė Gražina Drėmaitė

Posėdžio sekretorė – Komisijos vyresn. specialistė Anželika Vėžienė

Dalyvavo:

Komisijos nariai – Gražina Drėmaitė, Gintaras Balčytis, Zenonas Butkus, Jūratė Jurevičienė, Albinas Kuncevičius, Giedrė Mickūnaitė, Giedrė Miknevičienė, Juozas Algirdas Pilipavičius, Nadežda Spiridonovienė.

Komisijos darbuotojai – Alma Bačiulienė, Viktorija Gadeikienė, Algimantas Gražulis, Gediminas Jucys, Juozas Lapinskas, Vladas Niunka, Artūras Stepanovič, Anželika Vėžienė.

Kiti dalyviai: sąrašas pridedamas.

DARBOTVARKĖ:

1. Dėl Valstybinės kultūros paveldo komisijos sprendimo „Dėl Lietuvos kultūros paveldo išsaugojimo politikos“ aptarimo ir priėmimo.
2. Dėl Valstybinės kultūros paveldo komisijos sprendimo „Dėl Lietuvos pakrančių ir jūrinio kultūros paveldo“ aptarimo ir priėmimo.
3. Dėl Valstybinės kultūros paveldo komisijos 2010-2013 m. sprendimų Nr. 154 ir Nr. 176 įgyvendinimo.
4. Dėl savivaldybių lėšų, panaudotų kultūros vertybių apsaugai, apskaitos.
5. Dėl kilnojamųjų kultūros vertybių įrašymo į Kultūros vertybių registrą.
6. Dėl Valstybinės kultūros paveldo komisijos 2014 m. veiklos programos ir sąmatos.
7. Kiti klausimai:
 - 7.1. Dėl Valstybinės kultūros paveldo komisijos 2013 m. veiklos ataskaitos.
 - 7.2. Dėl išvažiuojamojo posėdžio į Trakų rajono savivaldybę.
 - 7.3. Dėl „Lietuvos paminklų“ savininko teisių ir pareigų įgyvendinimo.
 - 7.4. Dėl posėdžio 2014 m. vasario mėnesį.

Komisijos pirmininkė G. Drėmaitė siūlė posėdžio darbotvarkę pildyti klausimu dėl Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo Nr. I-733 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto (Ministro Pirmininko 2014-01-15 pavedimas Kultūros ministerijai atsižvelgti į Komisijos nuomonę).

Bendru sutarimu pritarta.

1. SVARSTYTA. Valstybinės kultūros paveldo komisijos sprendimo „Dėl Lietuvos kultūros paveldo išsaugojimo politikos“ aptarimas ir priėmimas.

Komisijos pirmininkė G. Drėmaitė.

Siūlė Komisijos nariams pasisakyti dėl sprendimo projekto.

Komisijos narė J. Jurevičienė.

Abejojo dėl sprendimo projekto 1 siūlymo. Ar gali Komisija teikti siūlymus Europos Sąjungai pirmininkaujančioms šalims? Šis sprendimo siūlymas adresuotinas Lietuvos Respublikos Vyriausybei, kad ši kreiptųsi į pirmininkaujančias šalis.

Komisijos pirmininkė G. Drėmaitė.

Rengiant šį sprendimą atsižvelgta į Rezoliucijos siūlymus. Komisijos sprendimas galėtų būti išverstas į anglų kalbą bei pateiktas ES pirmininkaujančiai šaliai.

Komisijos narys A. Kuncevičius.

Europos archeologijos draugijos pirmininko vardu dėkojo už puikiai surengtą konferenciją. Siūlė pildyti pirmą sprendimo sakinį: „2013 m. lapkričio 13–14 d., Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai metu, Vilniuje įvyko *Europos Sąjungos* konferencija „Kultūros paveldas ir ES strategija „Europa 2020“ – siekiant integruoto požiūrio“. Tikslintinas pirmos pastraipos paskutinis sakinytis: „(...) pradedant *nacionaliniu* ir baigiant europiniu lygmeniu.“

Siūlė sprendime neminėti Komisijos priimtų sprendimų. Pritarė Komisijos narei J. Jurevičienei dėl 1 siūlymo tikslinimo. Komisijai derėtų tik pritarti Rezoliucijai. Pritarė dėl 2 siūlymo. Siūlė paskutinėje pastraipoje pateiktas ministerijas įvardinti abėcėlės tvarka, tikslino „(...) su valstybės institucijomis ir savivaldybėmis (...)“.

Komisijos narys J. A. Pilipavičius.

Teigiamai vertino sprendimo apimtį. 1 siūlymas adresuotinas Lietuvos Respublikos Vyriausybei. Pritarė dėl 2 siūlymo, tačiau pastebėjo, jog šis siūlymas yra prioritetas, tad turėtų būti pateiktas 1 punktu. Išnagrinėjęs Briugės deklaraciją ir kitus dokumentus konstatavo, jog trūksta tęstinumo. Briugėje siūlyti europinio masto ilgalaikis planas ir Europos platforma, tačiau tai nebuvo tęsiama Lietuvoje. Ar šie klausimai aktualūs? Jeigu Lietuva domėsis, ar Graikijoje keliami integralumo klausimai, 1 siūlymas sprendime turėtų likti, tačiau ne kaip prioritetas, o 2 punktu.

Komisija, kalbėdama apie kultūros paveldo integravimą, nepaminėjo kultūros paveldo išsaugojimo. Siūlė akcentuoti kultūros paveldo išsaugojimą, jį integruojant į kitas valdymo sritis.

Siūlė neatsisakyti pastraipos, kurioje pateikiamas Komisijos įdirbis ir įvardinti priimti sprendimai. Komisija priėmė nemažai sprendimų, tačiau situacija iš esmės nepasikeitė. Ši pastraipa yra labai svarbi.

Siūlė tikslinti paskutinę pastraipą: „(...) organizuoti *dalykinius* susitikimus-diskusijas (...) siekiant Lietuvos kultūros paveldą integruoti į kitas valstybės valdymo sritis *išsaugant kultūros paveldą*“. Siūlė paskutinę pastraipą pildyti svarbiu ankstesniuose sprendimuose pateiktu siūlymu.

Komisijos narys Z. Butkus.

Klausė, ar paskutinėje pastraipoje galima būtų kreiptis į ministerijas dėl papildomo finansavimo valstybės įstaigoms, atsakingoms už svarbių kultūros vertybių išsaugojimą. Dėl Komisijos įdirbio: siūlė arba išbraukti pastraipą, arba palikti pirmą ir paskutinį pastraipos sakinius.

Komisijos G. Mickūnaitė.

Dėl Komisijos įdirbio: siūlė sprendime paminėti tik tai, jog Komisija yra priėmusi nemažai sprendimų dėl kultūros paveldo integravimo, o priimtus sprendimus nurodyti dokumento priede. Komisija šiuo sprendimu turėtų visų pirma palaikyti konferencijos Rezoliuciją.

G. Miknevičienė.

Pritarė Komisijos nariui J. A. Pilipavičiui dėl Briugės deklaracijos, kitų dokumentų tęstinumo. Siūlė sprendime minėti, jog Lietuvoje tęsiami šiuose dokumentuose kelti klausimai.

Tikslintina pirma pastraipa: „kultūros paveldo išsaugojimas, *puoselėjimas* ir tvarus naudojimas“.

Siūlė neišbraukti, o sutrumpinti pastraipą, kurioje pateiktas Komisijos įdirbis, arba sprendimus pateikti priede.

Siūlė paskutinėje pastraipoje pateiktas ministerijas įvardinti abėcėlės tvarka arba pirmiausia įvardinti Kultūros ir Aplinkos ministerijas.

Komisijos narė N. Spiridonovienė.

Siūlė trumpinti sprendžiamosios dalies pradžią išbraukiant „apsvarsčiusi konferencijos Rezoliuciją ir išnagrinėjusi jau priimtas Europoje sutartis bei deklaracijas, pritaria būtinybei sieti kultūros paveldo apsaugą su kitomis politikos sritimis bei“.

Komisijos narys G. Balčytis.

Pritarė siūlymui priimtus Komisijos sprendimus pateikti priede.

Komisijos pirmininkė G. Drėmaitė.

Siūlė balsuoti dėl sprendimo su priedu priėmimo.

Balsavimas:

1. Už – 9 Komisijos nariai.
2. Prieš – nėra.
3. Susilaikė – nėra.

Nutarta. Pritarti sprendimo su priedu priėmimui.

Komisijos narė G. Mickūnaitė.

Tikslino 1 siūlymą: „Komisija siūlo Vyriausybei, Seimui tęsti šį klausimą Europos lygmenyje“.

A. Jomantas.

Pabrėžė, jog Lietuva užtikrino didžiausią įmanomą Belgijoje keltų klausimų tęstinumą. Belgijos pirmininkavimo metu nurodyta, jog į kultūros paveldą reikėtų žiūrėti pačia plačiaja prasme. Šios šalies pirmininkavimo metu prasidėjo integruoto požiūrio suvokimas. Nacionalinio lygio problemos negali būti išspręstos vienos šalies. Belgijoje buvo kalbama apie platformos sukūrimą, kurioje valstybės narės galėtų bendradarbiauti. Platforma sukurta. Platformai pirmininkavo Belgija, Lenkija, o vėliau ir Lietuva. Lietuva, tęsdama Belgijos užmanymą, parengė diskusijas apie integruotą požiūrį. Šiuo atveju integruojamos ne ministerijos. Kalbama apie ministerijų bendradarbiavimą. Lietuvoje nesuvokiama, jog Žemės ūkio ministerijos Leader programa tiesiogiai veikia kultūros paveldą, o kultūros paveldas galėtų turėti naudos iš šios programos. Konferencijoje visų pirma kalbėta apie kultūros paveldo vertę, potencialą ir ministerijų bendradarbiavimą siekiant integruoto požiūrio į kultūros paveldą.

Informavo apie kovo 6 d. įvyksiančią konferenciją Graikijoje. Kai kurie Lietuvos konferencijos Rezoliucijos punktai bus įtraukti į Europos Sąjungos Ministrų Tarybos nutarimą, o vėliau ir į direktyvą po 2015 m.

Siūlė Komisijai skatinti ministerijas bendradarbiauti. Nežiūrint į tai, jog Komisija apie integruotą požiūrį pasisako nuo 1997 m., tačiau nebuvo jokių rezultatų, kol šie klausimai nebuvo iškelti europiniu lygiu. Komisija sprendime turėtų pritarti Rezoliucijai. Komisija turėtų pasveikinti Graikiją, kuri tęstų iškeltus klausimus.

Lietuva, pirmininkaudama platformai, turėjo sukelti tarptautinius debatus dėl kultūros paveldo integravimo siekiant jo išsaugojimo ir paruošti Graikiją pirmininkavimui, kad šie klausimai ir toliau būtų keliami. Graikijos konferencijoje turėtų dalyvauti tiek Kultūros ministerijos, tiek Komisijos atstovai.

Komisijos pirmininkė G. Drėmaitė.

Sprendimo projektas bus tikslinamas pagal pastabas bei siunčiamas Komisijos nariams e. paštu. Siūlė balsuoti dėl sprendimo priėmimo.

Balsavimas:

1. Už – 9 Komisijos nariai.
2. Prieš – nėra.
3. Susilaikė – nėra.

Nutarta. Pritarti patikslintam sprendimui.

NUTARTA. 1. Tikslinti sprendimo projektą pagal pastabas. 2. Apie patikslintą sprendimo projektą informuoti Komisijos narius e. paštu.

2. SVARSTYTA. Valstybinės kultūros paveldo komisijos sprendimo „Dėl Lietuvos pakrančių ir jūrinio kultūros paveldo“ aptarimas ir priėmimas.

Komisijos pirmininkė G. Drėmaitė.

Šiam klausimui parengti buvo sudaryta darbo grupė (Komisijos narės J. Jurevičienė, N. Laužikienė, G. Mickūnaitė). Komisijos narė N. Laužikienė raštu pritarė sprendimo projektui.

Komisijos narė G. Mickūnaitė.

Tikslintina paskutinė sprendimo pastraipa: „siūlyti Lietuvos Respublikos Vyriausybei tęsti Klaipėdos miesto savivaldybės sudarytos darbo grupės įdirbį parengiant valstybinę pakrančių ir jūrinio kultūros paveldo tyrimų, inventorizavimo, apsaugos ir pažinimo bei puoselėjimo programą ir ją įgyvendinti kaip šio regiono kultūrinį savitumą užtikrinančią valstybinę politiką“.

Komisijos pirmininkė G. Drėmaitė.

Siūlė balsuoti dėl patikslinto sprendimo.

Balsavimas:

1. Už – 9 Komisijos nariai.
2. Prieš – nėra.
3. Susilaikė – nėra.

Nutarta. Pritarti patikslintam sprendimui.

NUTARTA. Pritarti patikslintam sprendimui.

3. SVARSTYTA. Valstybinės kultūros paveldo komisijos 2010-2013 m. sprendimų Nr. 154 ir Nr. 176 įgyvendinimas.

Komisijos pirmininkė G. Drėmaitė.

Komisijos darbuotojas A. Gražulis parengė Komisijos 2009-11-27 sprendimo Nr. S-12(154) „Dėl jūrinio paveldo situacijos Lietuvoje“ ir 2012-12-14 sprendimo Nr. S-2(6.2.-176) „Dėl Saugaus tradicinių laivų naudojimo Europos vandenyse pažymėjimų ir tradicinių laivų įgulų kompetencijos pažymėjimų abipusio pripažinimo susitarimo memorandumo taikymo ir suderinamumo su Lietuvos Respublikos teisės aktais“ vykdymo analizę ir pateikė siūlymus atsakingoms institucijoms.

Komisijos narys J. A. Pilipavičius.

Komisijos sprendimuose pateikiama daug uždavinių, tačiau dauguma jų nevykdomi. Abejojo, ar reikėtų plėtoti šį klausimą ir pakartotinai teikti siūlymus. Teigiamai vertino analizę.

Komisijos narė G. Mickūnaitė.

Siūlymuose Lietuvos Respublikos Vyriausybei reikėtų apsiriboti tikslų nurodymu. Nereikėtų pateikti būdų, kaip šie tikslai galėtų būti pasiekti, pvz. nereikėtų teikti siūlymų sudaryti darbo grupę.

A. Jomantas.

Kėlė tilto į Kuršių neriją statybų klausimą.

Komisijos pirmininkė G. Drėmaitė.

Komisija jau pateikė nuomonę dėl tilto statybų.

A. Gražulis.

Pabrėžė, jog jau įpusėta vykdyti tarptautinės mokslinės konferencijos „Jūrinio paveldo išsaugojimas: patirtys ir galimybės“ Rezoliuciją, kuriai Komisija pritarė. Ministro Pirmininko tarnyba išvertė Londono memorandumą su priedais. Reikėtų spręsti, kaip turėtų būti įgyvendinama Barselonos chartija.

Nepritarė, jog Komisija Lietuvos Respublikos Vyriausybei turėtų nurodyti tik tikslus ir neįvardinti būdų, pvz., neminėti darbo grupių sudarymo.

Dėl Vidaus vandenų kodekso priėmimo vilkinimo stringa poįstatyminiai teisės aktai dėl Kuršių marių, jūros aplinkos. Žemės ūkio ministerijos raštas dėl tradicinės žvejybos, kaimelių atgaivinimo, tradicinių uostelių neįgyvendinamas.

Dėl teisinės bazės terminų: kol kas Saugios laivybos įstatyme įteisinta tik *tradicinio laivo sąvoka*, o kitos sąvokos, pvz. Londono memorandumo ir jo priedų, neįteisintos.

Pastebėjo, jog Pakrančių ir jūrinio kultūros paveldo tyrimų gairių projekte neatsižvelgiama į Komisijos 2009-11-27 sprendimą Nr. S-12(154), kurio nuostatos tiesiogiai susijusios su gairių siūlymais.

Priminė, jog Tarptautinėje jūrų teisėje ir konvencijose įvardinamos pakrančių valstybės. Lietuvoje priimtas Pajūrio juostos įstatymas, tačiau jame neįteisinta *pakrantės sąvoka*.

4. SVARSTYTA. Savivaldybių lėšų, panaudotų kultūros vertybių apsaugai, apskaita. **Komisijos pirmininkė G. Drėmaitė.**

Komisijos nariams pateikiama savivaldybių lėšų, panaudotų kultūros vertybių apsaugai, apskaitos forma, kuriai pritarė Lietuvos savivaldybių asociacija. Priminė, jog LSA patarėjas J. Mickus siūlė Komisijai jau metų pradžioje pradėti rinkti informaciją apie lėšų panaudojimą.

Komisijos narė G. Mickūnaitė.

Siūlė IV. dalį pildyti: „pažinimas, prieigų sudarymas“.

V. Niunka.

Siūlė II. dalį pildyti „prieigų sudarymu“.

Komisijos narė J. Jurevičienė.

Abejojo dėl II. dalies, nes NKPA įstatymas nereglamentuoja priežiūros.

V. Niunka.

NKPA įstatyme įteisinta *priežiūros sąvoka*. Tvarkybai būtina parengti projektą, o priežiūrai, t.y. smulkiems darbams, projektas nėra būtinas.

Komisijos narys J. A. Pilipavičius.

Savivaldybių vaidmuo – prioritetas. Apsauga nėra įmanoma be vietinės bendruomenės dalyvavimo. Siūlė neapsiriboti vien priežiūra. Formoje neišskiriamos lėšos tvarkybai. Kokios lėšos neužskaitomos? Kodėl neužskaitomos lėšos, skirtos atstatymui, jei šie darbai laikomi tvarkybos dalimi?

Komisijos narė N. Spiridonovienė.

Pastebėjo, jog tokio pobūdžio forma tėra tik papildomas darbas savivaldybėms.

Komisijos narė G. Miknevičienė.

Pabrėžė, jog negalima vienareikšmiškai teigti, kad lėšos, skirtos senamiesčių gatvių ir šaligatvių tvarkymui, kelio ženklų ir rodyklių pagaminimui, skvero rekonstrukcijai, upelio gamtosauginiam tvarkymui ir pastato pritaikymui neįgaliesiems, neturėtų būti įskaičiuojamos. Šie darbai priskirtini pažinimui.

A. Degutis.

Atkreipė dėmesį į tai, jog tame pačiame objekte gali būti atliekami tiek tvarkybos (vertingoji dalis), tiek statybos (nevertingoji dalis) darbai. Siūlė formoje detalizuoti, kokios lėšos skirtos tvarkybos ir statybos darbams. Be to, daugelis savivaldybių nerengia tvarkybos projektų. Tvarkybos darbai įvardinami kaip rekonstrukcija ar statybos darbai.

Komisijos narė J. Jurevičienė.

Ar vykdoma stebėseną?

A. Degutis.

Vykdoma objektų būklės stebėseną. Vadovaujantis nauju kultūros ministro įsakymu, ne Kultūros paveldo departamentas, o savivaldybės stebės valstybės saugomus objektus.

Komisijos pirmininkė G. Drėmaitė.

Informavo, jog kultūros viceministras R. Jarockis džiaugėsi Komisijos įdirbiu renkant duomenis apie skirtas lėšas. Komisijos prašymas pateikti informaciją skatina savivaldybes atidžiau žvelgti į kultūros paveldą. Pastebėjo, jog Trakų r. savivaldybė niekada neskyrė lėšų kultūros paveldo išsaugojimui, savivaldybėje nėra paminklosaugininko. Komisija vasario mėnesį planuoja išvažiuojamąjį posėdį į Trakus.

Komisijos narė G. Miknevičienė.

Siūlė savivaldybėms nedetalizuoti, kurios lėšos nėra užskaitomos.

V. Niunka.

Savivaldybėms bus siunčiama tik lentelė.

Komisijos pirmininkė G. Drėmaitė.

Klausė Komisijos narių, ar jie pritarę pateiktai formai. Forma bus patikslinta pagal Komisijos narių pastabas.

Komisijos narių balsų dauguma formai pritarė.

NUTARTA. Pritarti savivaldybių lėšų, panaudotų kultūros vertybių apsaugai, apskaitos formai, kuri bus patikslinta pagal Komisijos narių pastabas.

5. SVARSTYTA. Kilnojamųjų kultūros vertybių įrašymas į Kultūros vertybių registrą.

Komisijos narė G. Mickūnaitė.

Gauti trys prašymai dėl kilnojamųjų kultūros vertybių įrašymo į Registrą. Komisija pritaria prašymuose įvardintų vertybių įrašymui.

Komisijos pirmininkė G. Drėmaitė.

Pastebėjo, jog pastaraisiais metais rengiama išsamesnė į Registrą įrašomų kultūros vertybių dokumentacija. Įrašymas į Registrą užtikrina, jog vertybė nebus prarasta.

Komisijos narė G. Miknevičienė.

Pritarė prašymuose minėtų kultūros vertybių įrašymui į Registrą.

Komisijos pirmininkė G. Drėmaitė.

Siūlė balsuoti dėl kultūros vertybių įrašymo.

Balsavimas:

1. Už – 9 Komisijos nariai.
2. Prieš – nėra.
3. Susilaikė – nėra.

Nutarta. Pritarti įrašymui.

NUTARTA. Pritarti trijuose prašymuose įvardintų kilnojamųjų kultūros vertybių įrašymui į Kultūros vertybių registrą.

6. SVARSTYTA. Valstybinės kultūros paveldo komisijos 2014 m. veiklos programa ir sąmata.

Komisijos pirmininkė G. Drėmaitė.

Komisijos nariams pateikiamas 2014 m. veiklos programos projektas. Kiekvieną metų ketvirtį planuojama rengti diskusijas, išvažiuojamuosius posėdžius. Komisijos darbuotojai nuolat vykdo sprendimų vykdymo analizę. Visi klausimai, kurie buvo numatyti sausio mėnesio posėdžiui, parengti. Vasario mėnesį planuojamas išvažiuojamasis posėdis į Trakų r. savivaldybę, kurioje bus kalbama apie kultūros paveldo apsaugą visose savivaldybėse. Vasario mėnesio eiliniame posėdyje planuojama svarstyti Komisijos 2013 m. veiklos ataskaitą ir Kultūros paveldo departamento 2014 m. veiklos programas. Komisijos ataskaita kovo 1 d. turėtų būti pateikta Lietuvos Respublikos Seimui, Vyriausybei ir Prezidentei. Klausė, ar Komisijos narys G. Balčytis

kuruos Kultūros paveldo departamento veiklos programų klausimą. Kovo mėnesį planuojamas apskritasis stalas su ministerijomis dėl integruoto požiūrio.

Komisijos narys J. A. Pilipavičius.

Siūlė išvažiuojamąjį posėdį į Sapiegų rūmus rengti arba metų pabaigoje (šiuo metu šiame kultūros paveldo objekte nevyksta jokie tvarkybos darbai), arba kovo mėnesį svarstyti restauravimo problematiką iš esmės.

Komisijos pirmininkė G. Drėmaitė.

Pritarė Komisijos nariui J. A. Pilipavičiui.

Balandžio mėnesį numatomas išvažiuojamasis posėdis į Kauną ir Kultūros paveldo departamento 2013 metų veiklos ataskaita. Gegužės mėnesį – diskusija su savivaldybėmis ir visuomeninėmis organizacijomis, klausimas dėl dailės apsaugos.

Komisijos narys A. Kuncevičius.

Siūlė konkrečiau įvardinti diskusijos su savivaldybėmis temą bei apsiriboti viena savivaldybe. Siūlė šį klausimą kuruoti kitam Komisijos nariui.

Komisijos pirmininkė G. Drėmaitė.

Birželio mėnesį planuojamas išvažiuojamasis posėdis į Kuršių neriją.

Komisijos narys A. Kuncevičius.

Pastebėjo, jog Kuršių nerijos problematika galėtų būti aptarta eiliniame, o ne išvažiuojamajame posėdyje.

Komisijos narė J. Jurevičienė.

Siūlė istorinių miestelių išsaugojimo problematiką sieti su numatyta diskusija su ministerijomis.

Komisijos pirmininkė G. Drėmaitė.

Spalio mėnesį planuojama diskusija su konfesijų atstovais.

Komisijos narys A. Kuncevičius.

Pastebėjo, jog reikėtų rengti diskusiją ne su visomis religinėmis bendruomenėmis, o su vienos konfesijos atstovais. Atsisakė kuruoti klausimą dėl sistemingų ilgalaikių archeologinių tyrinėjimų. Pastebėjo, jog Lietuvoje beveik nevykdomi šie tyrinėjimai. Siūlė šį klausimą kuruoti Komisijos nariui V. Vaitkevičiui.

Komisijos pirmininkė G. Drėmaitė.

Lapkričio mėnesį svarstytinas Komisijos narės N. Spiridonovienės klausimas dėl tautinių mažumų problematikos.

Komisijos narė G. Mickūnaitė.

Kalbėdama apie tautinių mažumų problematiką pastebėjo, jog dažnu atveju tautinių mažumų paveldas išlikęs, nors mažumų jau nebėra. Ar Komisija svarstys visos Lietuvos pasienio ruožą, ar tik Vilniaus apylinkių, pietryčio Lietuvos?

Komisijos narė N. Spiridonovienė.

Siūlė svarstyti visos Lietuvos pasienio ruožą.

Komisijos narė G. Mickūnaitė.

Siūlė svarstyti arba pasienio paveldą, arba tautinių mažumų paveldą.

Komisijos narys A. Kuncevičius.

Siūlė svarstyti tik Lietuvos pasienio paveldą.

Komisijos pirmininkė G. Drėmaitė.

Vasario 14 d. posėdyje – Komisijos ataskaita ir Kultūros paveldo departamento 2013 m. veiklos ataskaita.

Vasario 28 d. – išvažiuojamasis posėdis į Trakų r. savivaldybę.

Komisijos narys Z. Butkus.

Siūlė klausimą dėl Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio minėjimo valstybinės programos rengimo svarstyti kovo mėnesio posėdyje. Sutiko kuruoti šį klausimą.

Komisijos narys J. A. Pilipavičius.

Rengiant siūlymus dėl Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio minėjimo valstybinės programos, reikėtų atsižvelgti į kitų institucijų siūlymus.

Komisijos narys G. Balčytis.

Negalės dalyvauti vasario 14 d. posėdyje.

Komisijos pirmininkė G. Drėmaitė.

Siūlė rengti posėdį vasario 21 d.

Bendru sutarimu pritarta.

Kovo mėnesį svarstyti Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio minėjimo valstybinės programos rengimas. Komisija rengs diskusiją su ministerijomis.

Bendru sutarimu pritarta.

Bendru sutarimu pritarta balandžio mėnesiui numatytiems klausimams.

Priminė Komisijos nariams bendrą Komisijos ir Etnokultūros globos tarybos sprendimą dėl medinio paveldo išsaugojimo.

Komisijos narys A. Kuncevičius.

Siūlė tautinių mažumų klausimą svarstyti kartu su Etnokultūros globos taryba.

Komisijos pirmininkė G. Drėmaitė.

Komisijos nariams pateikta Komisijos programų 2014 m. sąmata. Komisijos atstovai dalyvavo Švietimo, mokslo ir kultūros posėdžiuose, raštu prašė Seimo valdybos, Seimo Pirmininko, visų frakcijų padidinti Komisijos finansavimą bent jau iki 2008 metų lygio, tačiau į prašymus neatsižvelgta.

A. Bačiulienė.

Didžiausią sąmatos dalį sudaro darbuotojų atlyginimai. Komisija 2013 m. negalėjo įsigyti jokių paslaugų, pvz., interneto ryšio. Šiais metais visgi pakaks lėšų išvažiuojamiesiems posėdžiams ir Komisijos narių atlyginimams.

Komisijos narys J. A. Pilipavičius.

Komisijos veikla yra ekspertinė. Ar tai neturėtų būti papildomai finansuojama?

Komisijos sąmata patvirtinta vienbalsiai.

NUTARTA. 1. Pritarti patikslintai Komisijos veiklos programai. 2. Patvirtinti Komisijos programų sąmatą.

7. SVARSTYTA. Dėl „Lietuvos paminklų“ savininko teisių ir pareigų įgyvendinimo.

Komisijos pirmininkė G. Drėmaitė.

Komisija informuota apie Ministro Pirmininko 2014-01-15 pavedimą Kultūros ministerijai atsižvelgti į Komisijos nuomonę dėl Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo Nr. I-733 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto.

R. Jaskelvičienė.

Kultūros ministerija pateikė Vyriausybei Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektą, kuriuo nori perimti Valstybės įmonės „Lietuvos paminklai“ teises ir pareigas iš Kultūros paveldo departamento. Šie pakeitimai daromi dėl dviejų esminių priežasčių. Nuo 2014 m. Kultūros ministerija tampa ES struktūrinių fondų administratore bei turės galimybę pasinaudoti struktūriniu parama kultūros paveldo objektų tvarkybai. Kultūros ministerija nori turėti įstaigą, kuriai galėtų pavesti projektų įgyvendinimą. Jei „Lietuvos paminklai“ liktų prie Kultūros paveldo departamento, Kultūros ministerija negalėtų jai pavesti atlikti šias funkcijas.

Atlikus analizę paaiškėjo, kad Kultūros paveldo departamento paveldotvarkos programos sudaro 1/3 „Lietuvos paminklų“ veiklos, 2/3 – Kultūros ministerijos infrastruktūriniai projektai, t.y. kultūros paveldo objektų, pastatų renovavimas, statyba ir kt. darbai. Kultūros ministerija norėtų daugiau panaudoti „Lietuvos paminklus“ savo kultūros įstaigų infrastruktūros tvarkymui.

Kultūros ministerija teikia tiek Vyriausybės nutarimo projektą, tiek Įstatymo pataisą. Nutarimu perimamos savininko teisės ir pareigos, o Įstatymo pataisa suteikia Kultūros paveldo departamentui galimybę pavesti vykdyti funkcijas ne tik prie jos esančioms įstaigoms, bet ir įstaigoms prie Kultūros ministerijos. Kultūros paveldo departamento ir „Lietuvos paminklų“ bendradarbiavimas neturėtų pasikeisti.

Komisijos pirmininkė G. Drėmaitė.

Komisijos darbuotojai susipažino su gauta medžiaga. Parengtas Komisijos pirmininkės raštas Vyriausybei, kuriame pateikta, jog Komisija nemato pagrindo, kodėl Kultūros ministerija turėtų perimti savininko teises ir pareigas. Taipogi nėra argumentų, kuo „Lietuvos paminklų“ teisių ir pareigų perėmimas būtų naudingas kultūros paveldo apsaugai. Kita vertus, kelia abejonių Įstatymo pataisa. Esama neaiškumų, ar Kultūros paveldo departamentui nepavaldi įstaiga privalės vykdyti jai pavestas funkcijas.

Siūlė pasisakyti Kultūros paveldo departamento atstovams.

A. Degutis.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas glaudžiai susijęs su Įstatymo pataisa. Tačiau neišdėstyta, kaip veiks toks mechanizmas. Kultūros ministerija turi sau pavaldžią įmonę – Vilniaus pilių direkciją. Turėjo abejonių dėl šios pataisos įgyvendinimo. Jeigu Kultūros ministerijai būtų pavaldžios dvi įmonės – Vilniaus pilių direkcija ir „Lietuvos paminklai“ – kyla neaiškumų, kuriai įmonei Departamentas galėtų pavesti atlikti funkcijas.

Kalbėdamas apie 2/3 „Lietuvos paminklų“ veiklos (Kultūros ministerijos infrastruktūriniai projektai), pastebėjo, kad šie darbai vykdomi ne Kultūros ministerijos pavedimu. „Lietuvos paminklai“ įgyvendina šiuos projektus laimėję skelbiamus konkursus. 1/3 veiklos (Departamento programos įgyvendinimas) sudaro tiek Kultūros ministerijos, tiek savivaldybės asignavimai. O kaip veiks šis finansinis mechanizmas, jei reikės pritraukti ne tik valstybės, bet ir savivaldos asignavimus? Iki šiol prireikė ne vienerių metų, kad veiktų dabartinis finansinis mechanizmas.

Komisijos narys J. A. Pilipavičius.

Pageidavo išgirsti ir „Lietuvos paminklų“ atstovų nuomonę.

Komisijos pirmininkė G. Drėmaitė.

Posėdyje nedalyvauja „Lietuvos paminklų“ atstovai.

Komisijos narys A. Kuncėvičius.

Kultūros paveldo departamentas kaip „Lietuvos paminklų“ steigėjas jau pateikė savo nuomonę.

R. Jaskėlevičienė.

„Lietuvos paminklams“ neturėtų būti jokio skirtumo, kuri institucija būtų jų teisių ir pareigų savininke. Savininkas tik tvirtina nuostatus, priima vadovą į darbą, tvirtina ataskaitas.

Komisijos pirmininkė G. Drėmaitė.

Kiekvienais metais gerėja Kultūros paveldo departamento veiklos ataskaitos siekiant kultūros paveldo išsaugojimo. Reformos gali sutrikdyti veikiančią mechanizmą.

R. Jaskėlevičienė.

Įstatymo projektas derintas su Teisingumo ir Finansų ministerijomis. Poįstatyminiuose teisės aktuose bus išaiškinta, kaip veiks šis mechanizmas. Kalbant apie Įstatymo pataisą, Kultūros paveldo departamentas turės galimybę pavesti atlikti funkcijas bet kuriai Kultūros ministerijai pavaldžiai įstaigai, t.y. tiek Vilniaus pilių direkcijai, tiek „Lietuvos paminklams“. Ši nuostata neužkerta kelio Kultūros paveldo departamentui pavesti funkcijas.

„Lietuvos paminklai“ galėtų vykdyti ne tik tuos projektus, kuriuos laimi konkursuose, bet ir visų kultūros įstaigų tvarkymo darbus. Tokiu atveju būtų užtikrinta, kad statybos, kiti darbai vyktų taip, kaip jie turėtų vykti. Būtų užtikrinta darbų priežiūra.

Komisijos pirmininkė G. Drėmaitė.

Ar kitas žingsnis – Kultūros paveldo departamento panaikinimas?

R. Jasklevičienė.

Kultūros ministerija stiprina tik techninę-vadybinę dalį. Pakeitimai nesudaro prielaidų naikinti Kultūros paveldo departamentą.

Komisijos narys J. A. Pilipavičius.

Pasikeitimas ženklus. Kodėl tai daroma? Jeigu niekas nesikeičia, koku tikslu daromi pakeitimai? Pakeitus dabartinį mechanizmą, sistema bus dar sudėtingesnė. Neįžvelgė jokios svarbios priežasties, dėl kurios pakeitimai būtini. Reikėtų atlikti išsamią būklės analizę. Nepritarė reformai, todėl susilaikė nuo sprendimo.

Komisijos narė J. Jurevičienė.

Pritarė Komisijos nariui J. A. Pilipavičiui. Kelia abejonių Aiškinamajame rašte pateikti paaiškinimai, pvz. 13 p. nurodoma, jog nėra pateiktos specialistų išvados, rekomendacijos. Ar buvo klausta atestuotų specialistų, ekspertų? Taip pat nurodoma, jog Įstatymo įgyvendinimui nereikės priimti lydimųjų teisės aktų. Jeigu Įstatymas keičiamas, turėtų būti ir lydimieji teisės aktai. 8 p. konstatuojama, jog priėmus Įstatymą nereikės keisti teisės aktų, o 5 p. – neigiamų pasekmių nenumatoma. Ar yra šių teiginių pagrindimas?

Komisijos narys Z. Butkus.

Klausė, kodėl Kultūros ministerijai perėmus savininko teises ir pareigas bus parankiau panaudoti ES struktūrinių fondų lėšas.

R. Jasklevičienė.

Kultūros ministerija dalį lėšų skirstys planavimo būdu, galės „Lietuvos paminklams“ pavesti vykdyti darbus, kuriems nereikalingi projektai. Iki šiol ES struktūrinių fondų lėšas skirdavo Ūkio ministerija, o nuo 2014 m. dalį lėšų valdys ir Kultūros ministerija.

D. Vencevičienė.

Pastebėjo, jog Kultūros ministerijoje vyko diskusijos su „Lietuvos paminklų“ vadovu V. Drumsta, kuris pageidavo, kad „Lietuvos paminklai“ svarstyty etapavimą, t.y. būtų priežiūros instrumentu, kuris stebėtų, kaip objekte vystomi etapai.

Komisijos narė G. Mickūnaitė.

Neturėjo nuomonės šiuo klausimu. Gali būti, jog Įstatyme numatyta būtinybė turėti pavaldžią įstaigą. Kita vertus, reikėtų poįstatyminių teisės aktų. Pritarė Komisijos narės J. Jurevičienės iškeltoms abejonėms. Susilaikė nuo sprendimo.

Komisijos narė G. Miknevičienė.

Ar Kultūros ministerija iš tikrųjų gaus lėšas? Ar Kultūros ministerija negali lėšų skirstyti per Kultūros paveldo departamentą?

R. Jasklevičienė.

Pagal esamą teisinį reglamentavimą Kultūros ministerija privalo turėti sau pavaldžią įstaigą, negali pavesti vykdyti funkcijas sau nepavaldžiai įstaigai arba pavesti Kultūros paveldo departamentui, kad jis pavestų kitai įstaigai.

Komisijos narys J. A. Pilipavičius.

Objektų parinkimą vykdys Kultūros taryba, o ne Kultūros ministerija.

R. Jasklevičienė.

Kalbant apie ES lėšas, Kultūros ministerija administruos lėšas, rengs dokumentus ir vykdys atranką.

Komisijos narys G. Balčytis.

Kultūros ministerijai reikėtų turėti instrumentą administruojant lėšas. Viena vertus savininko teisių ir pareigų perėmimas yra logiškas. Kita vertus kyla abejonių, ar Kultūros paveldo departamentas galės vykdyti savo funkcijas, kaip vykdė iki šiol.

Komisijos narė N. Spiridonovienė.

Kultūros ministerija yra pagrindinė ES lėšų gavėja. Ji privalo turėti jai pavaldžią įstaigą. Pritarė reorganizacijai. Kultūros paveldo departamentas ir toliau vykdys savo funkcijas.

Komisijos pirmininkė G. Drėmaitė.

Kaip Kultūros paveldo departamentas planuos, kuriuos paveldo objektus būtina tvarkyti ir kiek lėšų turi būti skirta?

Komisijos narė N. Spiridonovienė.

Kultūros paveldo departamentas ir toliau galės planuoti, kurie objektai yra tvarkytini.

Komisijos narys A. Kuncevičius.

Pabrėžė, jog trūksta informacijos, kad Komisija pateiktų savo poziciją. Kokia yra specialistų nuomonė? Komisija yra Seimo, Prezidento ir Vyriausybės ekspertas, dėl to ir prašoma Komisijos nuomonės. „Lietuvos paminklai“ turi didelį įdirbį. Susilaikė nuo sprendimo.

Komisijos pirmininkė G. Drėmaitė.

Priminė, jog Komisija keliais sprendimais siūlė priskirti lėšų disponavimą Kultūros ministerijai. Nepritare savininko teisių ir pareigų perėmimui.

Klausė, koks būtų Komisijos atsakymas Ministrui Pirmininkui A. Butkevičiui.

Komisijos narė G. Mickūnaitė.

Reikėtų nurodyti, jog Aiškinamojo rašto 5, 8, 11 ir 13 punktai yra nepagrįsti.

Komisijos pirmininkė G. Drėmaitė.

Ar Komisija susilaiko nuo sprendimo?

Komisijos narys G. Balčytis.

Siūlė atsakymą pateikti vasario mėnesį.

R. Jasklevičienė.

Siūlė kuo skubiau pateikti atsakymą.

D. Varnaitė.

Susitikime su verslininkais kalbėta apie naują Teritorijų planavimo įstatymą. Pastebėta, jog mechanizmas stringa, nes vis dar neparengti poįstatyminiai teisės aktai. Svarstomu klausimu svarbiausia, kad vykdant savininko teisių ir pareigų perėmimą veiktų mechanizmas. Perdavimas galėtų vykti, jeigu būtų sutvarkyta poįstatyminė teisinė bazė. Turėtų būti sudėliota veiksmų seka. Kultūros paveldo departamentui būtų svarbu suvokti funkcijų pavidimo mechanizmą. Priminė, jog ministerijos, kurios anksčiau administravo ES lėšas, steigdavo agentūras. Neturėtų kilti abejonių, ar Kultūros paveldo departamentas galės „Lietuvos paminklams“ pavesti funkcijas. Be to, „Lietuvos paminklai“ atlikdavo ir ekspertinę Kultūros paveldo departamento funkciją.

R. Jasklevičienė.

Kultūros ministerija siekia, kad Kultūros paveldo departamentas ir toliau vykdytų savo programas, todėl ir siūlo įstatymo pataisą. Kita vertus Kultūros ministerija galėtų perimti savininko teises ir pareigas tik Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu. Dėl objektų atrankos, projektų vertinimo Kultūros ministerija pasirašė sutartį su Centrine projektų valdymo agentūra.

Komisijos pirmininkė G. Drėmaitė.

Siūlė rašte Ministrui Pirmininkui atsakyti, jog Komisija susilaikė nuo sprendimo.

Komisijos narė N. Spiridonovienė.

Siūlė laikytis terminų ir nedelsiant priimti sprendimą.

Komisijos narys A. Kuncevičius.

Komisija gali pateikti atsakymą iki vasario 16 d. Komisijos darbuotojai galėtų atlikti analizę ir parengti lentelę, kurioje būtų pateiktos tiek Kultūros ministerijos, tiek Kultūros paveldo departamento nuomonės. Šiame posėdyje susilaikys nuo sprendimo dėl informacijos trūkumo.

Komisijos pirmininkė G. Drėmaitė.

„Lietuvos paminklai“ turi didelį įdirbį, ši įmonė įsteigta tvarkyti kultūros paveldo objektus, o ne visas kultūros įstaigas.

Komisijos narys J. A. Pilipavičius.

Nėra mechanizmo vizijos. Reikėtų iškart rengti poįstatyminius teisės aktus. Nepritare reformai, kol neparengta poįstatyminė teisinė bazė.

Komisijos narė J. Jurevičienė.

Pritarė Komisijos nariams J. A. Pilipavičiui ir A. Kuncevičiui. Kultūros ministerija turėtų pateikti Įstatymo pakeitimo paaiškinimus. Siūlė tęsti šio klausimo svarstymą neeiliniame posėdyje.

Komisijos pirmininkė G. Drėmaitė.

Siūlė Ministrą Pirmininką informuoti, jog Komisija svarstė Įstatymo pataisą ir nutarė kol kas susilaikyti nuo galutinio sprendimo, nes Kultūros ministerija nepateikė išsamios informacijos.

Komisijos narė G. Mickūnaitė.

Aiškinamojo rašto turinys neatitinka esamos padėties. Gal Kultūros ministerija galėtų pateikti išsamesnę informaciją?

Komisijos narys A. Kuncevičius.

Pastebėjo, jog Aiškinamasis raštas rengtas Lietuvos Respublikos Seimui. Siūlė Kultūros ministerijai parengti Komisijai reformos, o ne pataisos aiškinamąjį raštą.

Komisijos pirmininkė G. Drėmaitė.

Gal klausimo svarstymą atidėti iki kito posėdžio, įvyksiančio vasario 21 d.?

Komisijos narys A. Kuncevičius.

Siūlė klausimą svarstyti kitą savaitę.

Komisijos narys G. Balčytis.

Siūlė greičiau pateikti Komisijos nuomonę.

Komisijos narė J. Jurevičienė.

Kultūros ministerija turėtų užsakyti paveldo vadybos ekspertų išvadą, pagrįsti Aiškinamojo rašto 13 p.

R. Jaskėlevičienė.

Aiškinamasis raštas rengtas Lietuvos Respublikos Seimui. Priėmus Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimą yra būtina Įstatymo pataisa, kad būtų užtikrintas tęstinumas, t.y. kad Kultūros paveldo departamentas galėtų pavesti vykdyti funkcijas. „Lietuvos paminklų“ struktūra nesikeis. Priėmus šią pataisą Kultūros ministerija įgaus galią pavesti vykdyti ES ir kitus projektus.

Komisijos narė G. Miknevičienė.

Kultūros ministerija galėtų perimti „Lietuvos paminklus“ tik Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu. Pasitikslino, ar pataisa yra priimama tik tuo tikslu, kad Kultūros paveldo departamentas ir toliau galėtų vykdyti funkcijas.

Komisijos narė N. Spiridonovienė.

Siūlė pritarti Įstatymo pataisai.

Komisijos narė G. Miknevičienė.

Susilaikė nuo sprendimo.

Komisijos narė J. Jurevičienė.

Šiame posėdyje susilaikė nuo sprendimo. Pageidavo gauti išsamesnę medžiagą ir tęsti klausimo svarstymą po savaitės.

Komisijos narys A. Kuncevičius.

Susilaikė nuo sprendimo.

Komisijos narys J. A. Pilipavičius.

Susilaikė nuo sprendimo.

Komisijos narys Z. Butkus.

Reikėtų bent jau savaitės, kad šis klausimas būtų tinkamai apsvarstytas. Kol kas susilaikė nuo sprendimo.

Komisijos narė G. Mickūnaitė.

Dėl informacijos stokos kol kas susilaikė nuo sprendimo.

Komisijos narys A. Kuncevičius.

Reikėtų prašyti Kultūros ministerijos pateikti aiškinamąjį raštą paveldosauginiu aspektu. Komisijos nariai, susipažinę su išsamesne medžiaga, nuomones per savaitę galėtų pateikti e. paštu.

Komisijos narė G. Miknevičienė.

Prašė raštu patvirtinti, jog Kultūros ministerija būtinai privalo turėti sau pavaldžią įstaigą ir neturi galimybių administruoti lėšų per Kultūros paveldo departamentą.

BENDRU SUTARIMU NUTARTA. Tęsti klausimo svarstymą gavus iš Kultūros ministerijos išsamesnę informaciją.

Kitas Komisijos posėdis vyks vasario 21 d. (Komisijos 2013 m. veiklos ataskaita, Kultūros paveldo departamento 2014 m. veiklos programos).

Vasario 28 d. – išvažiuojamasis posėdis į Trakų r. savivaldybę.

Posėdžio pirmininkė

Gražina Drėmaitė

Posėdžio sekretorė

Anželika Vėžienė